

NS Reizigers

Directie

Hoofdgebouw IV
Laan van Puntenburg 100
Postbus 2025
3500 HA Utrecht
Nederland
www.ns.nl

Aan de vertegenwoordigers van
consumentenorganisaties in het LOCOV

Datum 21 december 2007
Ons kenmerk CC\PA\LO-421
Onderwerp Adviesaanvraag basisuurpatronen dienstregeling 2009

Telefoon 030 – 235 93 29
Telefax 030 – 235 61 93
E-mail laurens.ohlenroth@ns.nl

Geachte dames en heren,

Met de start van dienstregeling 2007 per 10 december 2006 en dienstregeling 2008 per 9 december 2007 zijn twee fases van het Ontwerp 2007 geïmplementeerd. Over het Ontwerp 2007 heeft NS met u in de afgelopen jaren intensief overleg gevoerd. De uitvoering van Ontwerp 2007 loopt nu ruim een jaar en de resultaten zijn bemoedigend.

In de adviesaanvraag over dienstregeling 2007 (CC/PA/KK-333, d.d.13 januari 2006) is de fasering van Ontwerp 2007 inzichtelijk gemaakt door het eindbeeld, te weten dienstregeling 2009, op te nemen. De basisuurpatronen van dienstregeling 2009 zijn daarmee voor een aanzienlijk onderdeel geweest van het adviestraject over Ontwerp 2007. Door de gewijzigde indienststelling van de HSL-Zuid¹ verwacht NS dat het destijds beschreven eindbeeld pas in de loop van 2009 volledig wordt geïmplementeerd.

1. Dienstregeling 2009: aanvullingen op het Ontwerp 2007

In bijlage 1 zijn alle voorziene wijzigingen die relevant zijn voor dienstregeling 2009 opgenomen. Deels zijn de beschreven wijzigingen al onderdeel geweest van de adviesaanvraag Ontwerp 2007 of dienstregeling 2008, en deels betreft het 'nieuwe' wijzigingen. Alleen over de nieuwe wijzigingen vragen wij nu uw advies. Dit betreft de volgende voorgenomen besluiten:

1. Frequentieverhoging (Arnhem-) Utrecht – Schiphol (zie bijlage 1, hoofdstuk 4.2)
2. Frequentieverhoging Utrecht – Breukelen (-Amsterdam Bijlmer Arena) (zie bijlage 1, hoofdstuk 4.3)
3. Extra spitsreinen (Den Haag-) Haarlem – Amsterdam (zie bijlage 1, hoofdstuk 4.4)
4. Uitbreiding Nachtnet: nachtnettreinen Rotterdam – Gouda – Utrecht (zie bijlage 1, hoofdstuk 4.5)
5. Uitbreiding stoptreinen (Apeldoorn-) Deventer – Almelo – Enschede (zie bijlage 1, hoofdstuk 4.6)
6. Het bedienen van het station Holendrecht (zie bijlage 1, hoofdstuk 4.8)
7. Frequentieverhoging van en naar Best (zie bijlage 1, hoofdstuk 4.9)

¹ Zie brief van de minister van Verkeer & Waterstaat aan de Tweede Kamer over Go/nogo besluit HSL-Zuid, d.d. 9 oktober 2007.

1.1. Frequentieverhoging (Arnhem-) Utrecht – Schiphol

Zoals vastgelegd in Ontwerp 2007 zullen met ingang van dienstregeling 2009 vier Intercity's per uur tussen Utrecht, Amsterdam Bijlmer ArenA, Amsterdam Zuid en Schiphol rijden. Hierdoor kunnen reizigers elk kwartier tussen genoemde stations reizen. Dit betekent dat de frequentie van de Intercity's ten opzichte van dienstregeling 2008 zal zijn verdubbeld. NS heeft het voornemen om de extra Intercity's van en naar station Arnhem² te laten rijden en de huidige rechtstreekse treindienst Den Haag – Arnhem² in te korten tot Den Haag – Utrecht. Dit voornemen past in de lange termijn visie van NS om rechtstreekse verbindingen tussen Arnhem en Schiphol aan te bieden; de omvang van het reizigersaanbod tussen Arnhem en Schiphol zal in de toekomst naar verwachting groter worden dan dat tussen Arnhem en Den Haag.

Omdat in dienstregeling 2009 de capaciteit van de infrastructuur op station Utrecht Centraal beperkt zal zijn, wil NS deze dienstregelingwijziging op korte termijn, dat wil zeggen in 2009, invoeren. De capaciteit op station Utrecht Centraal is in 2009 om twee redenen beperkter dan in 2008. Ten eerste zal NS in 2009 meer reismogelijkheden van en naar Utrecht aanbieden: de extra Intercity's tussen Utrecht en Schiphol (die een overstap bieden van en naar Arnhem) en de extra stoptreinen tussen Utrecht en Breukelen (zie paragraaf 1.2). Ten tweede wordt in het kader van werkzaamheden voor het Nieuwe Sleutel Project Utrecht structureel capaciteit onttrokken aan station Utrecht Centraal. De combinatie van extra treindiensten met goede overstapmogelijkheden en structureel minder capaciteit, maakt een robuust ontwerp van de dienstregeling nauwelijks mogelijk. Wel lijkt een robuust ontwerp mogelijk in het geval dat de Intercity's tussen Arnhem en Schiphol gaan rijden in plaats van tussen Arnhem en Den Haag. Dit voorstel betekent uiteraard een extra overstap voor reizigers op de verbinding Arnhem² – Den Haag, maar betekent tegelijkertijd een rechtstreekse verbinding tussen Arnhem² en Schiphol.

1.2. Frequentieverhoging Utrecht – Breukelen (-Amsterdam Bijlmer ArenA)

In het kader van Randstadspoor Utrecht heeft NS met de regionale overheden afgesproken om tussen Utrecht en Breukelen elk kwartier stoptreindiensten aan te zullen bieden. Twee van de vier treinen tussen Utrecht en Breukelen maken in dienstregeling 2009 onderdeel uit van de verbinding Rhenen – Breukelen. De twee andere treinen rijden in de spits van en naar Amsterdam Bijlmer Arena, waardoor na een overstap op metro of trein bestemmingen in de Amsterdamse agglomeratie bereikbaar zijn. Op station Breukelen kunnen reizigers overstappen van en naar de stoptrein Rotterdam Centraal – Woerden – Amsterdam Centraal.

Met de komst van de extra Intercity Utrecht – Amsterdam Zuid – Schiphol wordt de bestaande stoptrein Utrecht - Amsterdam Zuid ingekort tot (Rhenen-) Utrecht – Breukelen (2 keer per uur). Dit betekent dat een aantal rechtstreekse verbindingen uit dienstregelingen 2007 en 2008 komen te vervallen.

² In de spits van en naar Nijmegen.

1.3. Extra spitstreinen (Den Haag-) Haarlem – Amsterdam

In dienstregeling 2009 zal NS in de ochtend- en avondspits rechtstreekse stoptreindiensten aanbieden tussen Den Haag Centraal – Haarlem – Amsterdam Centraal, door de bestaande stoptrein Den Haag Centraal – Haarlem te verlengen. Door het verhogen van de frequentie van de stoptreinen in de spits tussen Haarlem en Amsterdam Centraal speelt NS in op de toegenomen vervoervraag.

1.4. Uitbreiding Nachtnet: nachtnettreinen Rotterdam – Gouda – Utrecht

NS wil in dienstregelingen 2009 en 2010 in de nachten van donderdag op vrijdag, van vrijdag op zaterdag en van zaterdag op zondag ervaring opdoen met het aanbieden van reismogelijkheden tussen Rotterdam, Gouda en Utrecht. Op dit moment is nog onduidelijk of er voldoende infrastructuurcapaciteit beschikbaar is voor deze treindiensten. Bij de adviesaanvraag over de uitwerking van de dienstregeling komen wij hierop terug.

1.5. Uitbreiding stoptreinen (Apeldoorn-) Deventer – Almelo – Enschede

Na overleg met de regionale overheden wil NS in dienstregeling 2009 de stoptrein (Apeldoorn-) Deventer – Almelo van maandag tot en met zaterdag patroonmatig verlengen van en naar Enschede. Op maandag tot en met vrijdag zal deze trein overdag patroonmatig 2 keer per uur rijden; op zaterdag 1 keer per uur. Op zon- en feestdagen verandert er niets in vergelijking met dienstregeling 2008. Deze treindienst maakt daarmee deel uit van het vervoerconcept Twentenet. Deze afspraak zal naar verwachting in februari 2008 worden vastgelegd in een overeenkomst tussen de regionale overheden en NS. Omdat deze uitbreiding betekent dat in dienstregeling 2009 vier keer per uur stoptreinen gaan rijden tussen Hengelo en Enschede, zal de pendeltrein tussen Hengelo en Enschede, die een overstap op de trein uit Berlijn in de richting Amersfoort – Schiphol biedt, niet meer rijden. NS kiest daarvoor omdat er dan voldoende reismogelijkheden naar Hengelo zijn. Omdat de extra stoptreinen (Apeldoorn-) Deventer – Enschede alleen op maandag tot en met vrijdag rijdt, rijden de pendeltreinen tussen Hengelo en Enschede wel op zaterdagen, zon- en feestdagen.

1.6. Frequentieverhoging van en naar Best

Vanaf 2008 voert Rijkswaterstaat omvangrijke werkzaamheden uit aan de A2. Omdat deze werkzaamheden tot verkeershinder zullen leiden, is door betrokken partijen gezocht naar alternatieve vervoersmogelijkheden. Door het ministerie van Verkeer & Waterstaat, ProRail en NS is gezocht naar een combinatie van goede parkeer- en overstapmogelijkheden met een uitbreiding van reismogelijkheden per trein, om automobilisten te verleiden gebruik te maken van de trein. In dit verband stelt NS voor om tijdelijk station Best elk half uur te laten bedienen door Intercity's tussen Eindhoven en Schiphol. Als deze Intercity's te Best zullen stoppen, zal de reistijd van reizigers die met die Intercity's tussen Eindhoven en 's Hertogenbosch reizen, toenemen met circa 2 minuten. NS houdt er rekening mee dat station Best al in het tweede kwartaal van 2008 door voornoemde Intercity zal worden bediend.

2. Verbeteringen in de dienstregeling: reistijd

In samenwerking met het ministerie van Verkeer & Waterstaat en ProRail heeft NS de afgelopen maanden gewerkt aan verbetervoorstellen voor de dienstregeling 2009. De verbetervoorstellen zijn vooral gericht op het verbeteren van de gegeneraliseerde reistijd voor treinreizigers en komt mede voort uit de discussie die gevoerd is in de Tweede Kamer met de minister van Verkeer en Waterstaat over Ontwerp 2007.

De minister heeft € 70 miljoen beschikbaar gesteld voor versnellingsmaatregelen. De voorstellen die leiden tot mogelijke versnelling van de treinen tussen de Randstad en de overige delen van Nederland betreffen:

- Infrastructurele maatregelen (waaronder 160 kilometer per uur rijden mogelijk maken);
- Efficiëntere benutting van goederenpaden;
- Gedifferentieerd toepassen van plannormen.

In dienstregeling 2009 zullen waarschijnlijk alleen kleine aanpassingen in brugopeningen kunnen leiden tot extra reistijdverbeteringen. Naar verwachting zal de minister van Verkeer & Waterstaat op korte termijn de Tweede Kamer informeren over het integrale pakket aan maatregelen.

3. Mogelijkheden door ingebruikname Betuweroute

In 2009 zullen naar verwachting steeds meer goederentreinen de Betuweroute gaan gebruiken. In dat geval zullen op een aantal andere trajecten minder goederentreinen rijden, zodat reizigerstreinen een sneller dienstregelingspad kunnen benutten. Dit geldt in 2009 voor de Intercity van Leiden naar Utrecht. De reistijd van Leiden naar Utrecht zal daardoor met 3 minuten afnemen.

Omdat ook de Intercity's tussen Utrecht en Den Haag en tussen Utrecht en Rotterdam profiteren van snellere dienstregelingspaden zien reizigers met herkomst of bestemming Utrecht hun reistijd met 1 minuut afnemen. Omdat de treindienst van en naar Amersfoort niet wijzigt, blijft de reistijd van en naar Amersfoort (en verder) gelijk.

4. Mogelijke structuurwijziging Oude Lijn

Op het moment dat NS Hispeed de volledige treindienst op de HSL-Zuid exploiteert, is het niet meer mogelijk om de huidige binnenlandse NS-dienstregeling op de Oude Lijn te handhaven. De capaciteit van de zogenoemde samenloopbaanvakken is ontoereikend om beide dienstregelingen te verwerken. NS heeft om die reden gezocht naar een dienstregelingsontwerp voor de Oude Lijn, dat in combinatie met de dienstregeling van NS Hispeed leidt tot de grootste reizigersgroei. Het is echter op dit moment niet duidelijk op welk moment NS Hispeed die dienstregeling zal exploiteren. Als dit in de loop van dienstregelingsjaar 2009 het geval is, dan zullen wij u uiteraard advies vragen. Overigens heeft het de voorkeur van NS Reizigers om grote dienstregelingswijzigingen in te voeren op het daarvoor gebruikelijke moment, te weten: medio december.

5. Actieplan Spoor

In overleg met het ministerie van Verkeer & Waterstaat (V&W) werkt NS aan een pakket maatregelen om de groei van het reizigersvervoer per trein verder te vergroten. In 2008 zullen V&W en NS het pakket aan maatregelen van het Actieplan Spoor hebben uitgewerkt. Als dit leidt tot wijzigingen in de voorgenomen dienstregeling 2009, dan zullen wij u hier afzonderlijk advies over vragen.

6. Uitvoering dienstregeling 2008

Wellicht zullen wij - op basis van de ervaringen met de dienstregeling 2008 - enkele additionele aanpassingen in dienstregeling 2009 willen doorvoeren. Ook is het mogelijk dat de capaciteitsverdeling van de infrastructuur nog leidt tot enkele aanpassingen in dienstregeling 2009. Dit betekent dat wij mogelijk nog een aanvulling op deze adviesaanvraag zullen indienen, dan wel deze aanpassingen zullen opnemen in de adviesaanvraag over de 7 x 24 uurs-uitwerking. Uiteraard zullen wij in dat geval met u overleggen in een extra themaoverleg over dienstregeling 2009.

Bij deze brief ontvangt u als bijlage het document "Basisuurpatronen dienstregeling 2009". Als u prijs stelt op de ontvangst van alle basisuurpatronen en basisspooropstellingen per station en per baanvak van zowel de spits- als de daluren (circa 400 pagina's), dan zal ik u die toesturen.

Graag ontvang ik uiterlijk vrijdag 8 februari 2008 uw advies.

Met vriendelijke groet,

Jacques Huberts
Directeur Binnenlands Reizigersvervoer